

Oslo, 25. februar 2025

Landbruks- og matminister

Nils Kristen Sandtrøen

Veterinærforeningens innspill til statsbudsjettet 2026 – Landbruks- og matdepartementet

Veterinærforeningen organiserer majoriteten av norske veterinærer. Veterinærene regnes som samfunnskritisk personell og spiller en kritisk rolle, ikke bare for dyrehelse og dyrevelferd, men også for mattrygghet, folkehelse og miljø. I en tid der Europas geopolitiske situasjon er usikker må det være et overordna mål å styrke beredskap og selvforsyning. En styrking av veterinærtjenesten over hele landet en viktig del av dette.

Veterinærforeningens har følgende innspill til statsbudsjettet for 2026:

Bedre veterinærdekning i hele landet (Kapittel 1142, post 60)

En dobling av vaktgodtgjørelsen

En absolutt forutsetning for å drive landbruk med dyr er tilgang til veterinærhjelp. Det er et behov for veterinærer hele døgnet, alle dager, i hver eneste dal, fjell, fjord og øy i vårt langstrakte land. Kommunene har et lovpålagt ansvar (dyrehelsepersonellovens §3a) for å tilby veterinærtjenester og mottar øremerkede tilskudd av varierende størrelse for å finansiere dette.

Mange kommuner sliter med å rekruttere og beholde veterinærer, både i ordinær arbeidstid og utenom. Dyr står i fare for å lide og dø dersom det ikke er veterinær tilgjengelig. Samtidig svekkes Norges beredskap, og faren for smittsomme sykdommer på dyr og mennesker øker. Mangel på veterinærer i landbrukssektoren representerer dermed ikke bare en stor risiko for dyrehelsen, men også folkehelsen.

For å gjøre deltakelse i veterinær beredskapsvakt mer attraktivt mener Veterinærforeningen at vaktgodtgjørelsen må dobles for å ha tilstrekkelig tilgang til veterinære tjenester i alle de 160 vaktdistriktene i landet.

Økt stimuleringstilskudd til veterinærdekning

I 2024 søkte kommunene om til sammen ca. kr 83 mill. i stimuleringstilskudd til veterinærdekning på dagtid, men fikk innvilget gjennomsnittlig 43% av innmeldt behov. Veterinærforeningen mener at stimuleringstilskuddet må økes til det som er omsøkt av kommunene, slik at veterinær tilstedeværelse i hvert vaktdistrikt på dagtid sikres.

Videreføre og styrke prosjekt for økt rekruttering til veterinærtjenesten i hele landet

Et vellykket tiltak som har som mål å bedre veterinærdekningen i distriktene er [Mentorprosjektet](#). Hensikten med prosjektet er å bidra til å bedre veterinærdekningen i distriktene gjennom å gjøre flere kjent

med, og få erfaring med produksjonsdyrpraksis – både for studenter, og nyutdannede veterinærer. En god start og et godt kollegialt fellesskap øker sannsynligheten for at man trives og blir værende. Samtidig utvikles det en digital plattform for å koordinere tilgang til, og behov for, veterinære tjenester. Det er svært stor oppslutning rundt prosjektet og behov for å ta inn flere studenter og nyutdannede veterinærer. Veterinærforeningen ber om at prosjektet styrkes med 2 millioner slik at samlet bevilgning blir 7 millioner for 2026.

Midler til utredning og oppstart av 3R-senter (Kap. 1112, Post 50)

Norge er ansvarlig for nesten en femtedel av antallet forsøksdyr i hele EU. Hovedmengden av forsøksdyrene er fisk. Veterinærforeningen mener at det må bevilges midler til opprettelse av et 3R-senter i Norge. Med et 3R-senter kan man systematisk begynne å jobbe for å redusere antall dyr i forsøk (reduction), erstatte dyreforsøk med alternative metoder (replacement), og forbedre nødvendige forsøk slik at dyrene utsettes for minimalt med ubehag og smerte (refinement). I dag er det norske 3R-arbeidet for reduksjon, forbedring og erstatning av dyreforsøk prisgitt den enkelte forsker og institusjonene som fasiliterer forsøkene. I den nye fremlagte Dyrevelferdsmelding peker regjeringen på at utviklingen i Europa går mot at land etablerer nasjonale 3R-senter, og da må også Norge ta sitt ansvar mener Veterinærforeningen.

Regjeringen sier i meldingen at de vil utrede hvordan 3R-arbeidet kan organiseres. Veterinærforeningen er positive til at det gjøres en utredning, men viser til at det er gjort utredninger også tidligere og at det må ikke forsinke opprettelsen av et slikt senter. Veterinærforeningen mener at det haster å etablere et 3R-senter og ber om at det for 2026 settes av 10 millioner til utredning og oppstart.

Beredskap og forvaltning av dyrehehelse- og velferd må styrkes (Kapittel 1115, Post 01)

Regjeringen har nylig lagt frem en ambisiøs stortingsmelding om dyrevelferd. De høye ambisjonene må følges opp gjennom økte midler, også til Mattilsynet. Mattilsynets ansatte håndterer kompliserte og omfattende dyrevelferdsaker samtidig som de innehar nøkkelkompetanse i beredskapssammenheng. Alle alvorlige hendelser i samfunnet vil på en eller annen måte få konsekvenser for mattryggheten, samt tilgang på forsyning av drikkevann og dermed også folkehelsen.

For å kunne håndtere det økte beredskapsbehovet, må Mattilsynet ha nok kompetanse og ressurser på flere områder som kontroll av drikkevann, grensekontroll og kunnskap om grensekryssing og god nok bemanning for å klare å hindre innføringen av smittsomme sykdommer via dyr. Veterinærforeningen ber om en styrket bevilgning på 30 millioner for å bedre ruste Mattilsynet til å møte beredskapsbehovet slik at Norge fortsatt kan ha trygg mat- og drikkevannsforsyning, og kontrollere og begrense smittsomme sykdommer mellom dyr, og mellom dyr og mennesker.

Mvh

Christine Meling, Generalsekretær